

God, de Almachtige helpt

Preek voor de Paaszondag

In veel kerken klinkt elke zondag de apostolische geloofsbelijdenis. Die begint met: "Ik geloof in God de Vader, de Almachtige". Waardevolle woorden, die helaas steeds minder gehoord worden. Meestal geloven mensen nog wel in God, maar niet in de Almachtige. God wordt eerder als onmachtig gezien, Hij lijdt met ons mee en verder kan Hij er ook niets aan doen.

De Almachtige? Dat is dan eerder nog de dood. De dood is (samen met de belastingdienst) het enig zekere in ons bestaan, wordt wel eens gekscherend gezegd. Alle mensen gaan een keertje dood, dat is onontkoombaar. Alleen een God die daar iets aan kan doen, mag écht de Almachtige genoemd worden. Godzijdank is dat nu juist de blijde boodschap van het Paasfeest: Jezus was sterker dan de macht van de dood. Hij stond op uit het graf en Hij leeft voor eeuwig! Hij is tóch de Almachtige.

In het evangelie naar Johannes staat een mooi verhaal, dat ronduit een paasverhaal is: het leert ons zien, dat Jezus inderdaad de dood de baas was.

We lezen Johannes 11:1-44:

Er was iemand ziek, Lazarus van Betanie, het dorp van Maria en haar zuster Marta. Maria was het, die de Here gezalfd had met mirre en zijn voeten met haar haren had afgedroogd. En haar broeder Lazarus was ziek. De zusters dan zonden Hem bericht: Here, zie, die Gij liefhebt, is ziek. Toen Jezus het hoorde, zeide Hij: Deze ziekte is niet ten dode, maar ter ere Gods, opdat de Zoon van God erdoor verheerlijkt worde. Jezus nu had Marta en haar zuster en Lazarus lief. Toen Hij dan hoorde, dat hij ziek was, bleef Hij daarop nog twee dagen ter plaatse, waar Hij was; daarna echter zeide Hij tot zijn discipelen: Laten wij weder naar Judea gaan. De discipelen zeiden tot Hem: Rabbi, onlangs trachtten de Joden U te stenigen en gaat Gij weder daarheen? Jezus antwoordde: Gaan er geen twaalf uren in een dag? Als iemand overdag loopt, stoot hij zich niet, omdat hij het licht van deze wereld kan zien; maar wanneer iemand bij nacht loopt, stoot hij zich, omdat het licht niet in hem is. Zo sprak Hij en daarna zeide Hij tot hen: Lazarus, onze vriend, is ingeslapen, maar Ik ga daarheen om hem uit de slaap te wekken. De discipelen zeiden dan tot Hem: Here, als hij slaapt, zal hij herstellen. Doch Jezus had het bedoeld van zijn dood; zij echter meenden, dat Hij het van de rust van de slaap bedoelde. Toen zeide Jezus ronduit tot hen: Lazarus is gestorven, en het verblijdt Mij om u, dat Ik daar niet geweest ben, opdat gij tot geloof komt; maar laten wij tot hem gaan. Tomas dan, genaamd Didymus, zeide tot zijn medediscipelen: Laten wij ook gaan om met Hem te sterven. Toen Jezus dan aankwam, bevond Hij, dat hij reeds vier dagen in het graf lag. Betanie nu was dicht bij Jeruzalem gelegen, op een afstand van ongeveer vijftien stadien. Vele uit de Joden waren tot Marta en Maria gekomen om haar te troosten over haar broeder. Toen nu Marta hoorde, dat Jezus kwam, ging zij Hem tegemoet, doch Maria bleef in huis zitten. Marta dan zeide tot Jezus: Here, indien gij hier geweest waart, zou mijn broeder niet gestorven zijn. Ook nu weet ik, dat God U geven zal al wat Gij van God begeert. Jezus zeide tot haar: Uw broeder zal opstaan. Marta zeide tot Hem: Ik weet, dat hij zal opstaan bij de opstanding ten jongsten dage. Jezus zeide tot haar: Ik ben de opstanding en het leven; wie in Mij gelooft zal leven,

ook al is hij gestorven, en een ieder, die leeft en in Mij gelooft, zal in eeuwigheid niet sterven; gelooft gij dat? Zij zeide tot Hem: Ja, Here, ik heb geloofd, dat Gij zijt de Christus, de Zoon van God, die in de wereld komen zou. En na deze woorden ging zij heen en riep haar zuster Maria in stilte en zeide: Daar is de Meester en Hij roept u. En toen zij dat hoorde, stond zij ijlings op en ging tot Hem; Jezus echter was nog niet in het dorp gekomen, maar bevond Zich nog op de plaats, waar Marta Hem ontmoet had. De Joden dan, die met haar in het huis waren en haar troostten, zagen Maria ijlings opstaan en naar buiten gaan en zij volgden haar, vermoedende, dat zij naar het graf ging om daar te wenen. Toen Maria dan kwam, waar Jezus was en Hem zag, viel zij Hem te voet en zeide tot Hem: Here, indien Gij hier geweest waart, zou mijn broeder niet gestorven zijn.

Toen Jezus haar dan zag wenen en ook de Joden, die met haar medegekomen waren, zag wenen, werd Hij verbolgen in de geest en diep ontroerd, en Hij zeide: Waar hebt gij hem gelegd? Zij zeiden tot Hem: Here, kom en zie. Jezus weende. De Joden dan zeiden: Zie, hoe lief Hij hem had! Maar sommigen van hen zeiden: Had Hij, die de ogen van de blinde heeft geopend, niet kunnen maken, dat ook deze niet stierf? Jezus dan, wederom bij Zichzelf verbolgen, ging naar het graf; dit nu was een spelonk en er lag een steen tegenaan. Jezus zeide: Neemt de steen weg! Marta, de zuster van de gestorvene, zeide tot Hem: Here, er is reeds een lijklicht, want het is al de vierde dag. Jezus zeide tot haar: Heb Ik u niet gezegd, dat gij, indien gij gelooft, de heerlijkheid Gods zien zult? Zij namen dan de steen weg. En Jezus sloeg de ogen opwaarts en zeide: Vader Ik dank U, dat Gij Mij verhoord hebt. Zelf wist Ik, dat Gij Mij altijd verhoort, maar ter wille van de schare, die rondom Mij staat, heb Ik gesproken, opdat zij geloven, dat Gij Mij gezonden hebt. En na dit gezegd te hebben, riep Hij met luider stem: Lazarus, kom naar buiten! De gestorvene kwam naar buiten, de voeten en de handen gebonden met grafdoeken, en er was een zweetdoek om zijn gelaat gebonden. Jezus zeide tot hen: Maakt hem los en laat hem heengaan.

Als je dit verhaal goed leest vallen een aantal overeenkomsten op met het opstandingsverhaal van Jezus. In beide verhalen komen we een huilende Maria tegen, die Jezus te voet valt. In beide gevallen was het Jezus die naar Maria toeging. In de tuin op paasmorgen vroeg Maria: **“Waar hebt u Hem neergelegd?”** (Joh. 20:15) en hier vraagt Jezus dat (v. 34). Ook lezen we in beide verhalen over het verdriet dat de dood teweegbrengt. In vers 35 staat heel ontroerend: **“Jezus weende.”** Hij was voluit mens en huilde om de macht van de dood, die scheiding brengt tussen geliefden. Dit is het kortste vers uit de hele Bijbel, maar wat staat er veel in! Nog een overeenkomst is dat er sprake is van een graf in de rotsen, met een steen ervoor, die weggerold moest worden. Het lichaam van de dode Lazarus was net als bij Jezus gewikkeld in grafdoeken en hij had een zweetdoek om zijn hoofd. Het verhaal van de opstanding van Lazarus past dus goed bij het paasfeest. Laten we een aantal dingen eens beter gaan bekijken.

Op het eerste gezicht gebeurt er niets bijzonders. Lazarus wordt ziek en zijn zussen berichten dat aan Jezus. Hij zou hun broer tenslotte kunnen genezen, want **“Jezus ging alle steden en dorpen langs en leerde in hun synagogen en verkondigde het evangelie van het Koninkrijk en genas alle ziekte en alle kwaal.”** (Math. 9:35) Hun broer heette Lazarus, dat is de Griekse vorm van de Hebreeuwse naam Eleazar, dat “God helpt” betekent. Bij wie kun je beter voor genezing en leven terecht dan bij God? Maria en Martha vertrouwden daar op, getuige vers 21: als Jezus er was geweest, zou Lazarus niet zijn gestorven. Maar dan begint het vreemde: Jezus gaat niet direct

op weg, hoewel hij de drie in Bethanië liefhad (v. 5). Als je te horen krijgt dat een geliefde op sterven ligt, dan ga je er toch direct naar toe? Maar Jezus gaat niet en zegt raadselachtig: “Deze ziekte is niet ten dode, maar ter ere Gods, opdat de Zoon van God er door verheerlijkt worde.” Hoezo niet ten dode? Lazarus stierf wél! Liegt Jezus hier dan? Nee, eigenlijk ook weer niet... uiteindelijk leefde Lazarus weer. En daardoor werd God inderdaad geëerd en de Zoon van God verheerlijkt. (Joh. 11:45, 12:11-13!) Maar waarom op deze manier?

Deze vraag stellen we denk ik vaak aan God. Natuurlijk, we weten wel “dat God alle dingen doet medewerken ten goede voor hen, die God liefhebben...” (Romeinen 8:28), maar waarom gebeurt dat zo vaak met verdrietige dingen?

Misschien dat de volgende teksten een antwoord kunnen geven op deze belangrijke vraag: eerst uit Jacobus 1:2-4: “Houdt het voor enkel vreugde, mijn broeders, wanneer gij in velerlei verzoeken valt, want gij weet, dat de beproefdheid van uw geloof volharding uitwerkt. Maar die volharding moet volkomen doorwerken, zodat gij volkomen en onberispelijk zijt en in niets te kort schiet.”

Al die verzoeken zijn er dus niet om het ons alleen maar moeilijk te maken, maar om ons volharding te leren, met als doel dat we zijn zoals God ons bedoeld had: onberispelijk en volmaakt. Beproefd worden mag je dus zien als het op weg zijn naar de nieuwe schepping! Lopen leerde je ooit ook met vallen en weer opstaan. En daarbij heb je als dreumes vast veel pijn gehad en gehuild... Maar nu je lopen kunt, ben je die pijn en tranen gelukkig allang vergeten. Zo zal het straks ook zijn als we onberispelijk zijn en in niets meer te kort schieten!

Een tweede tekst in dit verband vinden we in 1 Petrus 1:6-8: “Verheugt u daarin, ook al wordt gij thans, indien het moet zijn, voor korte tijd door allerlei verzoeken bedroefd, opdat de echtheid van uw geloof, kostbaarder dan vergankelijk goud, dat door vuur beproefd wordt, tot lof en heerlijkheid en eer blijke te zijn bij de openbaring van Jezus Christus. Hem hebt gij lief, zonder Hem gezien te hebben; in Hem gelooft gij, zonder Hem thans te zien, en gij verheugt u met een onuitsprekelijke en verheerlijkte vreugde, daar gij het einddoel des geloofs bereikt, dat is de zaligheid der zielen.” Lees eens goed, er staan een paar bijzondere dingen in! De verzoeking is voor korte tijd, maar de zaligheid der zielen duurt eeuwig! Dat is het einddoel van het geloof, zoals ook Jacobus al schreef. Maar hier staat iets wat je niet verwacht. Het zou toch logischer zijn als Petrus schreef: “opdat gij het einddoel des geloofs *zult bereiken*”. Nee, hier staat het als een soort garantie: je kunt blij zijn, *omdat* je het einddoel van het geloof *bereikt*, nú in de tegenwoordige tijd. Dat klopt met wat Jezus in het evangelie naar Johannes een paar keer zegt en garandeert: “Ik ben de opstanding en het leven: wie in Mij gelooft, zal leven, ook al is hij gestorven, en een ieder, die leeft en in Mij gelooft, zal in eeuwigheid niet sterven; gelooft gij dat?” Geloof in Jezus en liefde voor Hem is de sleutel voor de poort naar het eeuwige leven. In Johannes 5:24 zegt Jezus: “Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u, wie mijn woord hoort en Hem gelooft, die Mij gezonden heeft, heeft *niet: krijgt* eeuwig leven en komt niet in het oordeel, want hij is overgegaan *niet: zal overgaan* uit de dood in het leven.” Weer in de tegenwoordige tijd dus!

God gebruikt dus lijden, pijn en verdriet om ons daardoorheen *sterker* te maken in het geloof. Maar daarvoor moeten we net als Jezus deed (v. 41) wel het oog gericht houden op onze hemelse Vader, het van Hém alleen verwachten. “Die God is ons een God van uitredingen, bij de Here Here zijn uitkomsten tegen de dood” zegt psalm 68:20.

Zo wordt de ziekte en dood van Lazarus door God gebruikt om zijn naam te verheerlijken en het geloof van de discipelen te versterken. Dat blijkt ook duidelijk uit vers 15. Jezus wist dat, maar moest zoals wel vaker wachten tot zijn tijd gekomen was (vgl. Joh. 2:4). Hij deed niets zonder dat het de wil van de Vader was: “Ik kan van Mijzelf niets doen; ... want Ik zoek niet mijn wil, doch den wil van Hem, die Mij gezonden heeft.” (Joh. 5:30) In dat zelfde hoofdstuk staat: “Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u, de ure komt en is nu, dat de doden naar de stem van den Zoon van God zullen horen, en die haar horen, zullen leven.” (5:25) En dat is nu precies wat er in ons verhaal gebeurt!

Bijzonder is weer dat Jezus zijn Vader al bedankt vóóordat er ook nog maar iets gebeurd is. Hoewel, de steen is inmiddels voor het graf weggehaald; de lijkvlucht komt dus naar buiten. Alles ruikt naar dood en tóch: Jezus heeft al de zekerheid dat God zijn gebed heeft verhoord (verleden tijd!) en Hij dankt daarvoor. Ook in dat dankgebed zien we opnieuw waar het God allemaal om gaat bij lijden en verdriet: ter wille van de schare, opdat zij geloven in de Gezondene, die de Opstanding en het Leven is. Zo mogen wij ook bidden: met zekerheid en onder dankzegging: “Weest in geen ding bezorgd, maar laten bij alles uw wensen door gebed en smeking met dankzegging bekend worden bij God.” (Filipp. 4:6)

En dan komt het grote wonder. Het wonder waarbij overduidelijk wordt, dat God de Almachtige is. Hij is sterker dan de dood, wat meer is: de dood moet Hem gehoorzamen. Als Gods stem klinkt, moet alles naar Hem luisteren. Heel de schepping kent die machtige stem: het is de stem van de Schepper, die door zijn Woord alles tot leven riep. Eigenlijk kun je al direct aan het begin van de bijbel zien, dat God heerschappij heeft over de dood, dat Hij de bron van Leven is. De bijbel begint met een woeste, doodse aarde. Maar Zijn Woord brengt daar verandering in: Hij sprak en er was licht, water, leven... Diezelfde stem klonk toen Jezus de storm op het meer bestrafte. En zoals de storm gehoorzaam ging liggen, toen de Schepper sprak, zo moet hier het dodenrijk zijn prooi prijsgeven. Zoals God eens zei: “Er zij licht; licht, kom naar buiten!”, zo roept Jezus nu: “Er zij Lazarus; Lazarus, kom naar buiten, naar het licht!”

Een echt paasverhaal dus: het licht overwint het duister, door alle verdriet van de dood heen gloort het nieuwe leven. Toch is er ook een klein verschil met het verhaal van Jezus opstanding. En juist dat verschil met de opstanding van Jezus zelf, maakt dit verhaal voor mij nog mooier en troostvoller.

Jezus stond op ten *derden* dage, maar Lazarus werd opgewekt op de *vierde* dag. Daarmee was Jezus dus eerder en wordt Hij de Eerstgeborene uit de doden genoemd (Col. 1:18, Openb. 1:15). Lazarus werd een mens van de vierde dag, die het leven terugkreeg, omdat Jezus de mens van de derde dag is, de dag van de opstanding.

Wat dat betreft zou je Lazarus een beeld kunnen noemen van elke wedergeboren gelovige^{*)}. Net als bij Lazarus waren we vóór onze bekering ziek en ten dode opgeschreven. “Want het loon dat de zonde geeft is de dood...” (Rom. 6:23a) Ook aan ons was niet veel meer te redden, dan alleen door ingrijpen van Gods Zoon. Wie in Hem gelooft heeft eeuwig leven! “...de genade, die God schenkt, is het eeuwige leven in Christus Jezus, onze Here.” (Rom. 6:23b) Ook aan ons vraagt de Here Jezus: “Geloof jij dat?” en ons antwoord was en is: “Ja, Here, ik heb geloofd, dat Gij zijt de Christus, de Zoon van God, die in de wereld komen zou.” Toen kregen wij diezelfde mooie belofte, die Jezus aan Martha gaf: “Heb Ik u niet gezegd, dat gij, indien gij gelooft, de heerlijkheid Gods zien zult?”

Gods heerlijkheid zien, dat gaat niet zomaar. Daarvoor moeten vaak eerst heel wat hindernissen weggenomen worden. Blokkades die het zien van Gods heerlijkheid in de weg staan, zoals ongelof en twijfel aan Gods almacht. De steen voor Lazarus' graf moest worden weggehaald, zo beval Jezus. Direct begon Martha te protesteren: dat kan toch niet, het is al de vierde dag, er hangt een lijkucht. Maar na een beroep op haar geloof wordt de steen weggenomen en het wonder gebeurt. Zo moet ook de steen voor ons hart weggenomen worden, voordat het wonder van het nieuwe leven gebeuren kan. Dat kost heel wat moeite, dan komt er protest. Je moet je eigen verstand loslaten en varen op de koers van geloof alleen! Allerlei gewoonten die zondig zijn moet je afleren.

Eigenlijk ga je dan inderdaad dood, niet lichamelijk, maar geestelijk. De bijbel noemt dat de oude mens, die sterven moet (Rom. 6:6, Ef. 4:22, Col. 3:9) om een nieuwe mens te worden. En weer sta je er daarbij niet alleen voor, maar God helpt. Hij heeft zijn Zoon laten sterven én weer doen opstaan om ons nieuwe mensen te laten worden. Die dood als straf hoeven wij nooit meer te ondergaan. Wij zullen nooit meer worden veroordeeld om onze zondesuld. Er is eens en voor altijd betaald door de Here Jezus. Daaraan mag je deelhebben door het geloof en de doop is daar een teken van. In Romeinen 6:3-4 wordt dat prachtig verwoord: “Of weet gij niet, dat wij allen, die in Christus Jezus gedoopt zijn, in zijn dood gedoopt zijn? Wij zijn dan met Hem begraven door de doop in de dood, opdat, gelijk Christus uit de doden opgewekt is door de majesteit des Vaders, zo ook wij in nieuwheid des levens zouden wandelen.”

Wat dat betreft was de zwartgallig klinkende opmerking van Thomas nog niet zo ver van de waarheid: “Laten wij ook gaan om met Hem te sterven.” (v.16) Als je met Jezus in je leven verdergaat moet je sterven: je zondige levensstijl moet plaatsmaken voor een nieuwe levenswandel. Maar één ding kon Thomas nog niet weten: als je met Jezus sterft, sta je ook weer met Hem op! Dan breekt een nieuwe toekomst aan.

Zo zien we dat het verhaal van Lazarus een echt paasverhaal is: nieuw leven, door de dood heen. Niet voor niets is dit het laatste van de zeven tekens, die Johannes beschrijft in zijn evangelie. Bij alle tekens zien we iets van Gods almacht en Zijn heerschappij over de schepping:

- In Kana maakt Hij wijn van water. (Joh. 2)
- De zoon van de hoveling uit Kapernaüm wordt door slechts een woord van Jezus genezen. (Joh. 4)
- Een man in Bethesda, die al 38 jaar ziek was, wordt ook door de woorden van Jezus genezen: “Sta op, neem uw matras op en wandel.” (Joh. 5)
- 5000 mensen krijgen te eten van slechts vijf broden en twee vissen. (Joh. 6)

- Diezelfde avond loopt Jezus over het water van de zee. (*Joh. 6*)
- Een blindgeborene krijgt van Hem het licht in de ogen. (*Joh. 9*)
- En tenslotte is er dan de opstanding van Lazarus uit de dood.

Al deze tekens vertellen ons dat Jezus de Heer van de schepping is, de Almachtige. Het laatste teken is een proclamatie van Zijn overwinning op de grootste en machtigste vijand: de dood. Dit teken overtrof Hij later nog door Zijn eigen opstanding op de paaszondag.

Je hoeft er dus niet meer aan te twijfelen: Jezus Christus is de Triomfator, de Overwinnaar. Hij leeft en wij hebben nieuw leven gekregen door Hem, halleluja!

Amen

14 april 2001

^{*)} *Lazarus is daarnaast ook een beeld van Israël, dat ook zal opstaan uit de dood (Ez. 37) tot een nieuw geestelijk leven. Lazarus is dan beeld van het oude Israël en Jezus van het nieuwe Israël. Lazarus = God helpt, Jezus = God redt. Zo is het ook voor Gods volk: hun God helpt en redt.*